

суспільство, як прогресивний чинник реалізації концепту “мінімальної держави, може подолати ці недоліки сучасної держави бюрократичного типу.

Суспільство не одразу, а поступово усвідомлює, що воно є важливим «гравцем» всім державним процесів, стає більш незалежним від держави, і має істотний вплив на її політику [2, с.20].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойчук М. А. Співвідношення свободи і рівності як проблема демократії (філософський аспект): URL : http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_gum/
2. Сухонос В. В. Мінімальна держава в Україні як прогресивний ідеал історичного критерію юридичного підходу до типології держави: функціональний аспект. *Правові горизонти*. 2021. Вип. 26 (39) URL: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2021.i26.p17>
3. Формування та становлення громадянського суспільства в Україні: монографія [авт.кол. : В.І. Цимбалюк, В.І. Гришко, І.В. Міщук та ін.] Одеса, 2019. 158 с.

ВАКУЛЬЧУК Владислав,

здобувач вищої освіти,

Житомирський державний

університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Відносини суспільства із навколишнім природним середовищем, а також сталий розвиток цього середовища вимагають державного регулювання цього процесу. Цим самим можна стверджувати, що на всіх етапах взаємодії суспільства і природи необхідно прагнути до гармонійного балансу між

соціальними, економічними та екологічними потребами та обирати оптимальні та найбільш збалансовані засоби досягнення поставлених цілей відповідно до функціональних законів. для розвитку природи і суспільства.

Оскільки люди є органічною частиною природного середовища, вони змінюють і адаптують середовище відповідно до власних потреб. Тому бурхливий розвиток людських потреб зумовив інтенсивне та масштабне використання та споживання природних ресурсів, розширення господарської діяльності, що призвело до послаблення природних зв'язків та виникнення екологічних проблем.

На регіональному рівні державна екологічна політика передбачає широкий спектр заходів, спрямованих на збереження природних ресурсів, охорону навколишнього середовища та забезпечення екологічної стійкості на певній території. Основні аспекти державної екологічної політики на регіональному рівні:

1. Регіональне законодавство. Регіональні органи влади приймають закони та правила, які враховують специфічні екологічні проблеми та особливості конкретного регіону.

2. Планування та управління ресурсами. Розробка стратегій з управління природними ресурсами, такими як вода, ліси, ґрунти, повітря тощо, що враховували особливості регіону.

3. Захист природних територій. Створення та підтримка заповідних територій, національних парків, природних заповідників для різноманіття збереження флори та фауни.

4. Екологічний моніторинг. Здійснення систематичного спостереження за станом навколишнього середовища, збір даних про забруднення повітря, водою, обґрунтувань та інших аспектів довкілля.

5. Розвиток альтернативних джерел енергії. Заохочення використання відновлювальних джерел енергії, як сонця, вітрів.

Використання природних ресурсів що доступні людям, включають такі природні умови, як сонячна радіація, температура землі, рельєф, клімат і самі

природні ресурси, які є елементами літосфери, гідросфери та атмосфери, які використовуються у виробництві. Як справедливо вказує наукова література, економічні межі між природними ресурсами та природними умовами цілком відносні. В економіці будь-якої країни важливу роль відіграють саме природні ресурси. Одним із найважливіших економічних показників, що характеризують економічне становище країни, є забезпеченість природними ресурсами. Фактором виробництва, крім праці та капіталу, є також природні ресурси. Дефіцит або низька якість природних ресурсів збільшує вартість інших ресурсів [5, С. 12].

Розглядаючи теоретико-методологічні реалізацією екологічної політики основи державного управління на регіональному рівні, насамперед необхідно з'ясувати деякі основні особливості таких термінологічних виразів, як екологічна політика та реалізація екологічної політики на регіональному рівні.

Важливо підкреслити, що тісно пов'язане з державним управлінням у сфері природокористування та охорони навколишнього природного середовища саме адміністративне екологічне управління, тому фактично реалізація екологічної політики є справою державного управління. Їх взаємодія в операційному процесі відбувається по горизонталі і вертикалі, а основним регулятором є нормативно-правова база держави. До останнього часу система екологічного планування була невід'ємною частиною загального планування та управління народним господарством.

Зазначена система управління природокористуванням і охороною навколишнього середовища була багато в чому недосконалою. Фактично управління охороною навколишнього природного середовища зводиться до єдиного знаменника: намагання контролювати та координувати діяльність міністерств і установ без зміни виробничого принципу планування, забезпечення та реалізації природоохоронних заходів. Водночас адміністративно-командний характер керівництва не отримав коштів від відповідного фінансового механізму. Провідні експерти у галузі екології

України вважають, що основною причиною екологічної кризової ситуації в Україні є економічні фактори [2].

На думку М. Хілько, екологічна політика є сукупністю засобів і заходів, що пов'язані із суспільним впливом на природу, її спрямованість полягає у забезпеченні екологічно збалансованого розвитку та цивілізації [6, С. 14]. На нашу думку, під екологічною політикою слід розуміти координуючу основу, яка створює та мобілізує ресурси суб'єктів господарювання для досягнення цілей та завдань щодо охорони навколишнього середовища, екологічної безпеки та сфери раціонального природокористування. Підтримувати політичну, економічну, правову, освітню та іншу діяльність. Як система екологічна політика включає такі елементи: принципи, пріоритети, цілі, теми, завдання, механізми реалізації, інструменти тощо. Завдяки своїй фіксованій структурі вона є важливою складовою державної екологічної політики в цілому та на регіональному рівні в зокрема.

Викладене дозволяє стверджувати, що державна екологічна політика є частиною державної політики, яка відображає цілі та завдання у сфері екології, що політична система держави побудована відповідно до її соціальної структури. Це робиться належним чином і з певними механізмами. Також можна визначити державну екологічну політику як діяльність органів державної влади, найважливішою метою якої є формування і розвиток екологічної культури екологічного виробництва/споживання та життя людини. Отже, на екологічну політику впливають такі фактори: економічна та соціальна стабільність, швидкість розвитку виробництва, наявність фахівців, рівень екологічної культури населення, ступінь природокористування.

Державна екологічна політики на меті має створення умов для гармонійного та збалансованого розвитку суспільства, економіки та навколишнього природного середовища. Реалізація екологічної політики відбувається на наступних рівнях:

- міжнародні (глобальні);
- державний (національний);

- регіональні (територіальні);
- місцева (компанія).

Держава відіграє головну роль у реалізації екологічної політики, але це не єдиний предмет екологічної політики. Окрім держави, відповідальними за реалізацію екологічної політики є політичні партії, наукові організації, громадські неурядові організації та інші суб'єкти, що робить її не лише державною, а й об'єктом державного управління.

Процес планування та реалізації екологічної політики відбувається за участю самих природокористувачів або суб'єктів екологічної політики.

В Україні діє трирівнева система управління природокористуванням та охороною навколишнього середовища: на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. На всіх цих рівнях представлені законодавча, виконавча та судова влада. У цьому контексті реалізацію екологічної політики на регіональному рівні можна визначити як діяльність органів державної влади, яка розробляє та практично реалізує управлінські рішення, спрямовані на реалізацію нормативно-правових, організаційних та узгоджених суб'єктів впливу у сфері природокористування для реалізації державної діяльності. . необхідно неухильно виконувати завдання підтримки рівня екологічного розвитку регіонів країни.

Реалізація екологічної політики на всіх рівнях може відбуватися за певних умов, зокрема:

- дослідження антропогенного впливу на навколишню природу;
- облік та індексація забруднення навколишнього середовища;
- прогнозувати та регулювати наслідки стихійного лиха внаслідок дії окремих галузей економіки;
- створення науково-методичних основ раціонального використання природних ресурсів;
- забезпечення умов збереження навколишнього природного середовища.

Соціально-екологічна мотивація підприємництва – це мотиваційно-активаційний процес, метою якого є врахування можливого впливу соціальної діяльності підприємців на навколишнє середовище, вирішення стратегічних завдань за часів ринкової економіки та його використання. з точки зору досягнення тактичної мети [3, с. 65].

Основні тенденції розвитку регіональної політики свідчать про недостатню увагу до екологізації (проникнення екологічної складової як процесу в усі сфери суспільного життя, забезпечення раціонального використання природних ресурсів та зменшення негативних впливів на навколишнє природне середовище). Зелене зростання регіональної політики, якісне відтворення всіх можливостей регіонів на еколого-економічній основі, гармонізація просторових співвідношень між країнами та регіонами вимагають суттєвих змін як у контексті регіональної політики, так і реформування регіональної політики. У державній системі освіти.

При реалізації екологічної політики в умовах сучасного розвитку ринкової економіки необхідно також враховувати підвищення ролі регулювання потенціалу природних ресурсів та необхідності управління станом навколишнього середовища. Важливим також є регіональний підхід до природокористування, що дозволяє більш комплексно оцінити унікальні характеристики кожного регіону.

Реалізація екологічної політики держави також залежить від взаємодіючих факторів, які керують системою. Це означає реалізацію екологічної політики держави шляхом регулювання, що визначається як метод управління за допомогою зворотного зв'язку, заснований на виявленні відхилення об'єкта від програмної траєкторії та розробці й застосуванні засобів впливу, що повертають його до попереднього стану [1, с. 62].

Важливою умовою реалізації екологічної політики в державному управлінні на регіональному рівні є чітке визначення основних завдань та обов'язків, які необхідно довести до відома осіб відповідно до системи стандартів ISO ДСТУ України. Іншими словами, функції, обов'язки та

повноваження мають бути визначені, задокументовані та доведені до відома органів влади для забезпечення ефективного управління навколишнім середовищем. Враховуючи, що поняття ресурсів включає людські ресурси, тобто кваліфікований персонал, технології та фінансові ресурси, обладнання для управління має забезпечувати необхідні ресурси для реалізації та функціонування екосистеми [4].

Таким чином, дослідження державного управління реалізації екологічної політики на регіональному рівні свідчить, що це сукупність форм, методів і способів, які застосовуються органами державної влади в процесі правового та законодавчого регулювання впливу на навколишнє середовище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Малиш Н. А. Ефективні механізми формування державної екологічної політики : монографія / Н. А. Малиш. К. : К.І.С., 2011. 348 с.
2. Стратегії розвитку України: теорія і практика / за ред. О. С. Власика. К. : НІСД, 2002. 716 с.
3. Терещенко Н. В. Комплексна оцінка підвищення ефективності діяльності підприємств і мотивації трудової діяльності . *Український соціум*. 2005. № 1 (6). С.60-72.
4. Третя програма дій Європейського союзу із навколишнього середовища (ОJ С 46, 17.02.1983). Нормативний документ ЄС. Програма).
5. Хвесик М. А. Стратегічні імперативи раціонального природокористування в контексті соціально-економічного піднесення України : *монографія*. Донецьк, 2008. 496 с.
6. Хилько М. І. Екологічна політика : *монографія*. К. : Абрис, 1999. – 364 с.